

Золотарьова О.В.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та обліку,

Дніпровський державний технічний університет

Саранча С.М.,

магістрант,

Дніпровський державний технічний університет

Князева А.В.,

магістрант,

Дніпровський державний технічний університет

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ШЛЯХИ НАРОЩУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ БАЗИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

Золотарьова О.В., Саранча С.М., Князева О.В. Тенденції та шляхи нарощування депозитної бази банківських установ України. У статті на основі офіційних статистичних даних Національного банку України (далі – НБУ) здійснено моніторинг сучасного стану депозитної бази банків. Виділено основні тенденції в структурі та динаміці депозитного портфеля вітчизняних банків. Сформовано рейтинг банків за обсягом депозитів клієнтів. Наведено основні напрями мотивації клієнтів банку до вкладення коштів на депозити. Визначено основні шляхи нарощення депозитної бази банків України.

Ключові слова: депозитна база, депозитна політика, депозитний портфель, банк, клієнт, депозит, відсоткова ставка, нарощення, зобов'язання, фактори.

Золотарева А.В., Саранча С.М., Князева А.В. Тенденции и пути наращивания депозитной базы банковских учреждений Украины. В статье на основе официальных статистических данных Национального банка Украины (далее – НБУ) осуществлен мониторинг современного состояния депозитной базы банков. Выделены основные тенденции в структуре и динамике депозитного портфеля отечественных банков. Сформирован рейтинг банков по объему депозитов клиентов. Приведены основные направления мотивации клиентов банка к вложению средств на депозиты. Определены основные пути наращивания депозитной базы банков Украины.

Ключевые слова: депозитная база, депозитная политика, депозитный портфель, банк, клиент, депозит, процентная ставка, наращивание, обязательства, факторы.

Zolotaryova O.V., Sarancha S.M., Knyazeva A.V. Tendencies and ways of increasing the deposit base of Ukrainian banking institutions. In the article, based on official statistical data of the National Bank of Ukraine (NBU), the current status of the deposit base of banks was monitored. The main trends in the structure and dynamics of the deposit portfolio of domestic banks are singled out. The rating of banks on the volume of deposits of customers was formed. The main directions of motivation of the bank's clients for investing in deposits are given. The main ways of increasing the deposit base of Ukrainian banks are determined.

Key words: deposit base, deposit policy, deposit portfolio, bank, client, deposit, interest rate, increase, liabilities, factors.

Постановка проблеми. Нестабільність фінансових ринків, низький рівень доходів населення, збитковість підприємств та масове банкрутство й ліквідація банківських установ України породжують необхідність детального моніторингу й аналізу сучасних тенденцій формування депозитної бази вітчизняних банків як головного й найдоступнішого джерела поповнення їх ліквідності та ресурсів, що приведе до відновлення кредитування економіки.

Тому актуальним є питання визначення шляхів нарощення депозитної бази банку, факторів впливу на стан депозитної бази банків, окреслення заходів, які б стимулювали населення до заощаджень. Адже у нинішній час розвитку банківської справи для успішного функціонування комерційних банків недостатньо залучати кошти за нижчою ціною, розміщувати за

вищою, а вкрай необхідно віднаходити та створювати нові методи залучення депозитів, пропонувати своїм клієнтам інноваційні послуги, застосовуючи нестандартні фінансові інструменти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці залучення депозитних коштів та формування ефективної депозитної політики комерційних банків присвячена значна кількість праць вітчизняних науковців, таких як М. Алексеєнко [1], О. Бартош [2], В. Волохата [3], М. Волошин [4], Д. Галапул [5], Р. Герасименко [6], В. Данилишин [7], М. Коваленко [8], С. Кучеренко [9], Н. Пантелеєва [10], Н. Савчук [11]. Водночас у зв'язку з падінням останніми роками довіри клієнтів до банківських установ на тлі скорочення їх кількості внаслідок банкрутств і ліквідації, посилення інфляційних процесів загострюється потреба розробки шляхів

утримання старих і пошуку нових вкладників, відновлення ліквідності та загалом привернення уваги до питання стабілізації і нарощення депозитної бази вітчизняних банківських установ.

Формування цілей статті. Метою статті є окреслення сучасних тенденцій у формуванні депозитного портфеля вітчизняних комерційних банків, визначення шляхів нарощення їх депозитної бази.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні комерційний банк здатний запропонувати клієнту до 200 видів банківських продуктів і послуг, але є певний базовий набір банківських операцій, без яких не може існувати і нормально функціонувати банківська установа. Серед них важливе місце посідає залучення коштів населення на депозитні та поточні рахунки в національній та іноземній валюті.

За результатами моніторингу сучасного стану депозитної бази банківських установ України на основі офіційних даних НБУ [12] варто звернути увагу на такі аспекти.

По-перше, кількість банківських установ України скоротилась до мінімальної позначки не тільки за останні десять років (табл. 1) [12], але й за весь час існування банківської системи України. Так, на 1 січня 2008 р. їх було 175 (з них 47, або 26,9%, з іноземним

капіталом), на 1 січня 2018 р. – 86 (з них 38, або 44,2%, з іноземним капіталом), на 1 травня 2018 р. – 82 (з них 39, або 47,6%, з іноземним капіталом), а до кінця 2018 р. прогнозується подальше скорочення їх кількості.

По-друге, депозитна база клієнтів сьогодні формує дві третини зобов'язань банків і фактично левову частину їх ресурсів. Інформацію про пасиви, зобов'язання та депозити вітчизняних банків за останні 10 років відображає табл. 2.

Очевидно, що за 2015 р. пасиви банків (валюта балансу) України зазнали значного скорочення, а навіть на 1 травня 2015 р. ця величина не повернулася до показника 2014 р. Щодо зобов'язань, то з 2015 р. вони мали тенденцію до скорочення до 1 травня 2018 р., що обумовлено передусім скороченням кількості банків і підтверджується динамікою їх частки в пасивах (її очевидним зростанням порівняно з питомою вагою капіталу).

Щодо депозитних коштів клієнтів, то їх обсяг і питома вага в зобов'язаннях мали тенденцію до зростання, окрім 2014 р., коли відбулось уповільнення приросту вкладів і скоротилась їх питома вага в зобов'язаннях. Тоді мав місце найбільший шок в економіці та в банківській системі через військову загрозу, почали масово банкрутувати банки. На 2 травня 2018 р.

Таблиця 1

Кількість комерційних банків України у 2008–2018 рр.

Звітна дата	Кількість банків	З них кількість банків з іноземним капіталом		Зокрема, кількість банків зі стовідсотковим іноземним капіталом	
		кількість	частка, %	кількість	частка, %
1 січня 2008 р.	175	47	26,9%	17	9,7%
1 січня 2009 р.	184	53	28,8%	17	9,2%
1 січня 2010 р.	182	51	28,0%	18	9,9%
1 січня 2011 р.	176	55	31,3%	20	11,4%
1 січня 2012 р.	176	53	30,1%	22	12,5%
1 січня 2013 р.	176	53	30,1%	22	12,5%
1 січня 2014 р.	180	49	27,2%	19	10,6%
1 січня 2015 р.	163	51	31,3%	19	11,7%
1 січня 2016 р.	117	41	35,0%	17	14,5%
1 січня 2017 р.	88	38	43,2%	18	20,5%
1 січня 2018 р.	86	38	44,2%	18	20,9%
1 травня 2018 р.	82	39	47,6%	20	24,4%

Таблиця 2

Дані про пасиви, зобов'язання та депозитні кошти фізичних і юридичних осіб банків України у 2008–2018 рр., млн. грн.

Звітна дата	Пасиви	Зобов'язання, їх частка в пасивах		Кошти клієнтів, їх частка в зобов'язаннях		Кошти юридичних осіб, їх частка в портфелі		Кошти фізичних осіб, їх частка в портфелі	
		кількість	частка, %	кількість	частка, %	кількість	частка, %	кількість	частка, %
1 січня 2008 р.	599 396	529 818	88,4%	275 477	52,0%	111 995	40,7%	163 482	59,3%
1 січня 2009 р.	926 086	806 823	87,1%	357 147	44,3%	143 928	40,3%	213 219	59,7%
1 січня 2010 р.	880 302	765 127	86,9%	325 210	42,5%	115 204	35,4%	210 006	64,6%
1 січня 2011 р.	942 088	804 363	85,4%	414 771	51,6%	144 038	34,7%	270 733	65,3%
1 січня 2012 р.	1 054 280	898 793	85,3%	492 418	54,8%	186 213	37,8%	306 205	62,2%
1 січня 2013 р.	1 127 192	957 872	85,0%	566 553	59,1%	202 550	35,8%	364 003	64,2%
1 січня 2014 р.	1 278 095	1 085 496	84,9%	668 674	61,6%	234 948	35,1%	433 726	64,9%
1 січня 2015 р.	1 316 852	1 168 829	88,8%	677 743	58,0%	261 372	38,6%	416 371	61,4%
1 січня 2016 р.	1 254 385	1 150 672	91,7%	720 705	62,6%	318 568	44,2%	402 137	55,8%
1 січня 2017 р.	1 256 299	1 132 515	90,1%	807 065	71,3%	369 913	45,8%	437 152	54,2%
1 січня 2018 р.	1 282 748	1 112 359	86,7%	825 822	74,2%	370 108	44,8%	455 714	55,2%
1 травня 2018 р.	1 308 571	1 149 670	87,9%	867 583	75,5%	385 555	44,4%	482 028	55,6%

питома вага депозитної бази в зобов'язаннях стала максимальною за десять останніх років, склавши 75,5%.

По-третє, щодо динаміки та складу суб'єктної структури депозитів, то з 1 січня 2008 р. по 1 травня 2018 р. в ній переважають обсяг і частка депозитів фізичних осіб, які на кінець зазначеного періоду дорівнюють 482 028 млн. грн. та становлять 55,6% у структурі депозитного портфеля. При цьому очевидно є тенденція постійного зростання коштів юридичних осіб, тоді як у 2014–2016 рр. відбувся різкий відтік депозитів населення, а поступове відновлення довіри відбулось лише на початку 2017 р., сьогодні воно триває. Цю хитку довіру треба активно закріплювати, що, на нашу думку, є завданням номер один для банківської системи.

По-четверте, частка строкових депозитів, які є найбільш цікавим і стабільним елементом депозитної бази для банківських установ, з 2014 р. значно скоротилась, а саме з 62,2% до 49,3% на кінець 2017 р., тобто її частка стала становити менше половини всіх депозитів. І тільки з початку 2018 р. відбувся її приріст до 50,5%. Але такий показник, на нашу думку, є критичним і загрозливим, оскільки в строковому портфелі переважають саме короткострокові депозити (до 1 року), що становили на початок 2018 р. 296,0 млрд. грн порівняно із сумою депозитів понад одного року, які склали 196,2 млрд. грн.

По-п'яте, щодо валютної структури, то за 2017 р. депозити населення у гривні зросли на 22,4%, у валюті – не змінилися. Приплив коштів був найбільшим у II кварталі та грудні. «Приватбанк» найактивніше залучав гривневі кошти населення, «Ощадбанк» – валютні, в іноземних банках валютні кошти фізичних осіб суттєво скоротилися. Депозити юридичних осіб у гривні зросли за рік на 13,6%, зокрема у грудні – на 11,1%, що пов'язано зі зростанням бюджетних видатків наприкінці року. Валютні кошти бізнесу скоротилися на 10% у доларовому еквіваленті.

По-шосте, слід відзначити, що відбувається падіння відсоткових ставок за депозитами, що, звісно, демоти-вує вкладників (табл. 3).

Таблиця 3

Процентні ставки за строковими депозитами, залученими банками України у фізичних осіб у 2008–2018 рр.

Звітна дата	Інтегральна ставка	Зокрема:	
		в національній валюті	в іноземній валюті
1 січня 2008 р.	11,5	13,7	8,8
1 січня 2009 р.	15,3	19,8	11,5
1 січня 2010 р.	14,9	20,8	11,2
1 січня 2011 р.	10,8	14,7	7,3
1 січня 2012 р.	12,5	17,9	7,2
1 січня 2013 р.	15,1	21,2	7,9
1 січня 2014 р.	13,8	18,3	7,5
1 січня 2015 р.	13,7	19,2	8,8
1 січня 2016 р.	13,2	20,0	7,6
1 січня 2017 р.	10,9	16,8	5,4
1 січня 2018 р.	8,4	13,6	3,2
1 травня 2018 р.	8,1	13,5	2,7

Якщо звернутися до даних за останні десять років, то стає очевидним, що найбільшою інтегральною ставкою за строковими депозитами фізичним особам була на 1 січня 2013 р., а саме 15,1%, зокрема в гривні на цю дату також був найвищий показник за весь період, а саме 21,2%. З цього часу інтегральна ставка постійно скорочувалась, найменшою вона є на кінець періоду, причому за всі останні десять років, отже, на 1 травня 2018 р. вона становила 8,1%, зокрема в гривні – 13,5%, в іноземній валюті – 2,7%.

Середні відсоткові ставки в банках України по депозитах фізичних осіб, згідно з даними агентства "Thomson Reuters", на 14 червня 2018 р. наведено в табл. 4 [18].

Таблиця 4

Індекс ставок за депозитами фізичних осіб банків України на 14 червня 2018 р. (% річних)

Період	Депозити в гривні	Депозити в доларах	Депозити в євро
3 місяці	↓ 13,31%	↓ 2,02%	↓ 1,08%
6 місяців	↓ 14,10%	↓ 3,72%	↓ 1,45%
9 місяців	↑ 14,13%	↓ 3,06%	↓ 2,03%
12 місяців	↓ 14,05%	↓ 3,30%	↓ 1,94%

Для розрахунку індексу використовуються номінальні ставки банку по «класичному» депозиту для стандартних сум на відповідні терміни. «Класичним» вважається депозит для фізичної особи – нового вкладника без права поповнення до кінця терміну з виплатою відсотків в кінці терміну. Індекс UIRD розраховується на основі депозитних ставок, які декларуються банками на терміни 3, 6, 9 і 12 місяців у таких валютах, як українська гривня, долари США, євро. Стандартні суми депозитів, прийняті як база для вибору ставок, такі: 100 000 UAH, 10 000 USD, 10 000 EUR. Всі ставки є індикативними, а їх публікація не накладає на банки ніяких зобов'язань щодо укладання угод. Водночас ці ставки відображають рівень реальних процентних ставок, за якими банки-учасники на поточний момент готові приймати депозити фізичних осіб. Очевидним є подальше падіння показників ставок за всіма видами депозитів, що продовжує негативно впливати на зацікавленість клієнтів у розміщенні коштів на депозити.

По-сьоме, лідерами за рейтингом щодо обсягу депозитів клієнтів на 1 січня 2018 р. є державні банки, а саме ПАТ КБ «Приватбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», АБ «Укргазбанк» (табл. 5).

Фактично можна стверджувати, що з точки зору клієнтів вони виступають найбільш надійними банками і заслуговують на їх довіру. Така ситуація обумовлена, на нашу думку, тим фактом, що в умовах тотального банкрутства та ліквідації приватних комерційних банків останніми роками вітчизняні вкладники змушені віддавати перевагу перш за все державним, а також найбільш потужним іноземним банкам.

Можна підсумувати, що заощадження юридичних та фізичних осіб становлять найбільший потенціал для забезпечення банківських установ фінансовими ресурсами. Водночас на обсяг акумульованих банками депозитів впливають чимало факторів політичного, правового, економічного, соціального та технологічного характеру.

Найчастіше в науковій літературі фактори, що впливають на депозитну політику комерційного банку, поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні фактори обумовлені неефективною депозитною політикою банку, відсутністю чіткої стратегії поведінки на ринку депозитних ресурсів, недостатнім рівнем маркетингових досліджень цього сегменту ринку банківських послуг, недостатнім рівнем менеджменту банку, а також недосконалістю політики збуту депозитних послуг, організаційної структури банку та іншими чинниками [13, с. 56]. Щодо цієї групи факторів банк має можливості зменшити негативні наслідки їх впливу шляхом попереджувальних дій стосовно їх появи або мінімізувати їх прояв шляхом розробки та вжиття відповідних заходів, які зменшать вплив того чи іншого фактору на стан, обсяг та ціну банківських ресурсів.

Під час визначення зовнішніх факторів ризику залучення ресурсів, що формуються на макrorівні, слід враховувати такі моменти: передумовами зовнішніх факторів можуть бути зміни в макроекономічній і/або політичній ситуації в країні, дія цих факторів впливає на рівень залучення депозитних коштів як банку, так і його клієнтів, що розмістили свої кошти на рахунках [14, с. 110]. Отже, визначаються можливості та методи регулювання чинників виникнення депозитних ризиків.

Для врахування всіх окреслених факторів кожним банком розробляється стратегія депозитної політики з огляду на цілі й завдання, закріплені в його статуті з урахуванням необхідності збереження показників банківської ліквідності [15, с. 128]. Стратегічні цілі банку на ринку депозитних послуг в контексті нарощення депозитної бази повинні відображати ринкову позицію (досягнення лідерства в певному сегменті ринку, підвищення частки ринку до певного рівня, утримання ринкових позицій); інновації (впровадження нових видів депозитних послуг, освоєння нових ринків, застосування нових технологій або методів управління); використання ресурсів (визначення потреб у депозитних ресурсах, забезпечення її стабільності); прибутковості (абсолютні та відносні показники прибутковості); систему управління (підвищення ефективності менеджменту).

Важливу роль у мотивації клієнтів до вкладення коштів, як вже зазначалось, має рівень відсотка за вибраним видом депозиту. Але слід пам'ятати про те, що можливості комерційного банку збільшувати про-

центні ставки за депозитами для підвищення своєї конкурентоспроможності на ринку банківських послуг мають об'єктивні межі, котрі зумовлюються попитом на кредит [16, с. 56].

Вирішуючи питання розміщення вільних коштів, кожен вкладник має бути інформований про фінансовий стан банку. У цьому допомогу можуть надати рейтингові оцінки діяльності банків спеціалізованих агентств і бюро.

Значні перспективи для нарощення депозитної бази вітчизняних банків становлять кошти фізичних осіб, що переказуються із-за кордону вітчизняними заробітчанами. З метою реалізації стратегії нарощення банківських депозитів за рахунок коштів, що надходять в Україну шляхом здійснення транскордонних переказів, можна запропонувати стимулювати одержувачів грошових переказів спрямовувати отримані суми на депозитні рахунки, відкриті в банку; розробити комплексні депозитні продукти для одержувачів транскордонних переказів в Україні з метою трансформації цих грошових коштів у довгострокові банківські вклади; сформувати єдину базу даних та налагодити партнерські відносини з одержувачами переказів шляхом надсилання вигідних пропозицій щодо використання різноманітних банківських продуктів та послуг; запропонувати знижену вартість під час використання систем грошових переказів, створених за участю українських банків; застосовувати нижчі (або не застосовувати взагалі) норми резервування на депозитні кошти, отримані шляхом транскордонних переказів.

Українська банківська система поступово інтегрується в міжнародну банківську систему та формує свою модель розвитку на шляху інтеграційних процесів з урахуванням складності зовнішнього фінансового середовища [11]. При цьому впровадження новітніх депозитних продуктів допоможе вітчизняним банківським установам завоювати або відновити позитивну репутацію серед клієнтів та конкурентів, а також «іти в ногу з часом». Удосконалення депозитної діяльності в контексті модернізації продуктового ряду та депозитних послуг, професійний підхід до обслуговування клієнтів та правильна організація роботи банку зі вкладниками є запорукою завоювання та збереження міцних конкурентних позицій на ринку банківських послуг. Широкий спектр депозитних продуктів має давати можливість вибору саме тих позицій, які макси-

Таблиця 5

Рейтинг банків України за обсягом депозитів клієнтів на 1 січня 2018 р.

№	Банк	Кошти клієнтів	Кошти юридичних осіб	зокрема, кошти на вимогу	Кошти фізичних осіб	зокрема, кошти на вимогу
1	ПАТ КБ «Приватбанк» (державний)	208 589 598	40 491 623	27 768 376	168 058 211	50 203 337
2	АТ «Ощадбанк» (державний)	148 302 247	46 462 991	30 669 162	86 568 072	20 305 765
3	АТ «Укресімба» (державний)	88 584 209	56 926 042	45 327 234	25 051 786	7 118 017
4	АБ «Укргазбанк» (державний)	60 714 238	43 838 170	27 789 689	16 735 699	3 775 982
5	АТ «Райффайзен Банк Аваль» (Австрія)	52 280 577	30 258 990	26 278 328	21 677 757	15 330 211
6	ПАТ «Альфа-Банк» (Люксембург)	41 366 440	17 758 483	10 380 647	23 607 957	4 331 144
7	ПАТ «ПУМБ» (Україна)	36 900 186	21 280 519	13 210 526	15 617 973	5 903 357
8	АТ «УкрСиббанк» (Франція)	35 319 946	22 645 328	21 387 331	12 654 705	11 212 000
9	АТ «ОТП Банк» (Угорщина)	25 266 526	15 213 685	14 042 585	10 052 842	7 326 778
10	ПАТ «Креді Агріколь Банк» (Франція)	24 983 064	18 619 737	11 200 748	6 363 259	4 353 938

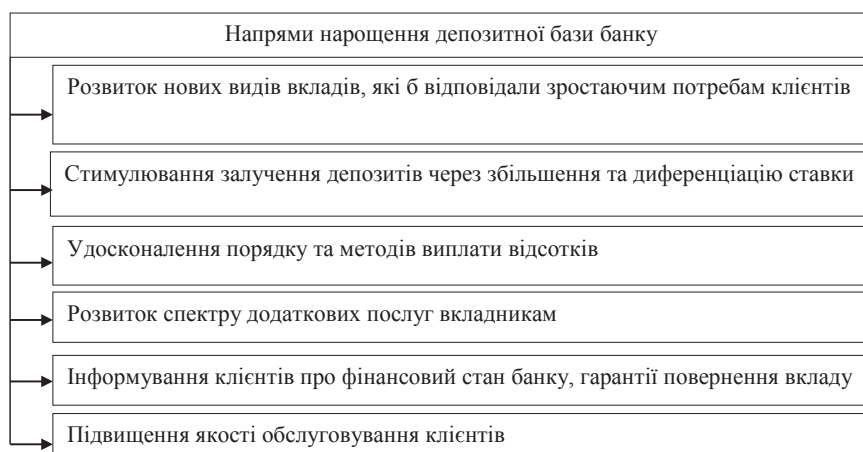

Рис. 1. Основні шляхи нарощення депозитної бази банку

мально задовольняють потреби та бажання вкладників. Так, альтернативою невисоким процентним ставкам є відкриття нових високодохідних поточних і депозитних рахунків через Інтернет. Аналіз інтернет-ощадних рахунків провідних банків у різних країнах світу показує, що має місце висока процентна ставка відносно регіонального ринку, а відмінності спостерігаються у відсутності/нааявності щомісячного грошового збору

НБУ потрібно і надалі підвищувати надійність банківської системи, зміцнювати довіру до неї з боку населення, вдосконалювати систему гарантування вкладів, працювати над вдосконаленням процесу залучення коштів населення, піклуватися про позитивний імідж банківських установ, проводити ефективну відсоткову політику тощо.

Список використаних джерел:

1. Алексеєнко М. Актуальні питання депозитного формування ресурсної бази банків. Банківська справа. 2013. № 3. С. 34–42.
2. Бартош О. Депозитна політика як складова системи управління діяльністю банку. Фінансовий простір. 2014. № 4. С. 19–24.
3. Волохата В. Роль депозитної політики в управлінні ресурсами банку. Вісник НТУ «ХП». 2012. № 58 (964). С. 38–46.
4. Волошин М. Модель перевкладання депозитів фізичних осіб з урахуванням міграції між банківськими продуктами. Банківська справа. 2013. № 2. С. 37–49.
5. Галапуп Л. Депозитна діяльність банківських установ України: сучасні реалії та перспективи розвитку. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2016. № 4. С. 58–72.
6. Герасименко Р., Хорошева Е., Герасименко В. Депозитная политика банков и факторы, влияющие на ее формирование. Финансы, учет, банки. 2011. № 1 (17). С. 141–150.
7. Данилишин В. Формування і розподіл депозитного портфеля комерційними банками в Україні. Інноваційна економіка. 2013. № 3. С. 273–277.
8. Коваленко М. Депозитна політика банків України та її вплив на ефективність залучення депозитних ресурсів. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 2. С. 39–44.
9. Кучеренко С., Лихочас Я. Депозитна політика банку та основні напрями її реформування. Бізнес Інформ. 2013. № 6. С. 342–345.
10. Пантелєєва Н. Інноваційні підходи до формування ресурсної бази банків на засадах клієнтоцентричної депозитної політики. Банківська справа. 2013. № 2. С. 59–72.
11. Savchuk N., Grydzhuk D. Modern tendencies of the Ukrainian banking system development. Banks and Bank Systems. 2017. № 12 (4). P. 105–113. DOI: 10.21511/bbs.12(4).2017.10.
12. Основні показники діяльності банків України. Офіційне інтернет-представництво Національного Банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
13. Васюренко О. Банківський менеджмент: посібник. Київ: Академія, 2011. 320 с.
14. Толкач І. Фактори впливу на приріст депозитів як показник довіри клієнтів. Економіка та держава. 2013. № 5. С. 110–116.
15. Дребот Н., Галько О. Стратегія банківської установи на ринку депозитних послуг. Регіональна економіка. 2014. № 4. С. 128–132.
16. Труш Г. Формування і використання ресурсної бази комерційних банків у сучасних умовах. Банківська справа. 2013. № 2. С. 56–62.

та вимог до мінімальної суми балансу, оподаткування відсотків.

Висновки. Підводячи підсумок, визначимо шляхи нарощення депозитної бази банку. Відповідні напрями відображені на рис. 1.

Для посилення мотивації клієнтів кожний банк має зосереджувати свої зусилля на створенні сприятливих та вигідних умов обслуговування клієнтів, розширенні переліку банківських послуг, що надаються, збільшенні присутності на ринку різноманітних продуктів та послуг, а також їх трансформації залежно від змінення умов ринкового середовища.

Загалом з метою нарощення депозитної бази банку керівництву